

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-03-10

HSN 2016-0731

Handläggare:
Marika Berggrund

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-04-19, p 10

Bidrag för glasögon och kontaktlinser till barn och unga 8-19 år

Ärendebeskrivning

I detta ärende föreslås omfattning och utformning av glasögonbidrag till barn och unga 8-19 år samt delegering av beslutsrätt.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-03-10

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för barn, unga och förlossningsvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* bidrag ska ges med 800 kronor eller, om kostnaden för glasögonen eller kontaktlinserna är lägre än 800 kr per person, till den faktiska kostnaden
- att* bidragets utformning ska handläggas i enlighet med landstingets glasögonbidrag för mindre barn
- att* delegera till hälso- och sjukvårdsdirektören eller till den som hälso- och sjukvårdsdirektören utser, att fatta myndighetsbeslut om bidraget samt i förekommande fall besluta om återkrav.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Riksdagen har beslutat om en ny lag (2016:35) gällande bidrag för glasögon till vissa barn och unga. Lagen och en av regeringen beslutad förordning (2016:36) trädde i kraft den 1 mars 2016. I lagens andra paragraf framgår att ett landsting ska lämna bidrag för kostnad för glasögon eller kontaktlinser till barn och unga som är mellan 8 och 19 år och som omfattas av landstingets skyldighet att erbjuda hjälpmedel enligt 3 b § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763). Detsamma gäller den som erbjuds hälso- och

sjukvård med stöd av lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera och lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Målgrupp

Målgruppen är barn och unga i åldrarna 8-19 år. Antalet barn och unga i åldern 8–19 år i Sverige 2014 uppgick till cirka 1 303 400 personer. Cirka 13 procent av målgruppen kan förväntas ha behov av glasögon eller kontaktlinser. För Stockholms del innebär det att cirka 37 800 barn och unga skulle vara i behov av glasögonbidrag. Enligt SCB:s prognos förväntas målgruppen öka med cirka 20 procent fram till 2030. I lagen om bidrag för glasögon till vissa barn och unga framgår att även asylsökande barn och barn som vistas i Sverige utan tillstånd i målgruppen, till skillnad från landstingets redan beslutade glasögonbidrag för mindre barn. Landstingets bidrag på 500 kronor kommer från och med den 1 mars tillämpas för barn upp till och med 7 år. Från och med 8 år gäller lagen och förordningen om bidrag för glasögon till vissa barn och unga.

En bedömning är att byte av glasögon i genomsnitt sker vartannat år för hälften av målgruppen medan vissa förväntas byta oftare än varje år. Bedömningen blir att bidrag årligen utgår till cirka 75 procent av målgruppen.

Förordningen (2016:36) om bidrag för glasögon till vissa barn och unga anger bland annat att bidraget ska uppgå till 800 kronor eller - om kostnaden för glasögonen eller kontaktlinserna är lägre än 800 kr per person - till den faktiska kostnaden (3 §). I samma stadgande framgår att bidrag inte lämnas för kostnad för glasögon eller kontaktlinser som har skadats eller tappats bort eller kostnad för reservglasögon eller motsvarande kontaktlinser.

Hantering av bidrag enligt lag (2016:35) om bidrag för glasögon till vissa barn och unga

Till dess Sveriges Kommuner och Landsting och Migrationsverket kommer med ytterligare riktlinjer för hantering av bidraget planerar Stockholms läns landsting att utformningen av bidrag enligt lagen om bidrag för glasögon till vissa barn och unga ska handläggas som det glasögonbidrag som redan finns för mindre barn i Stockholms läns landsting, enligt beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden den 13 februari 2014. I det bidraget ingår synundersökning som genererar glas eller kontaktlinser, olika typer av glas, glasögonbågar samt linser. Bidraget utgår när en synförändring inträffar som gör att behov av byte blir nödvändigt. Föreslås att bidraget för barn

från 8-19 år enligt lag om bidrag för glasögon till vissa barn och unga uppgår till maximalt 800 kronor. Landstingets bidrag för barn upp till och med 7 år är fortsatt 500 kronor.

Då bidraget för barn åtta till nitton år regleras av lag om bidrag för glasögon till vissa barn och unga och inte av hälso- och sjukvårdslagen kan beslut om bidrag överklagas till allmän förvaltningsdomstol till skillnad från bidrag som landstinget har för mindre barn. Beslutet måste administreras av handläggare på hälso- och sjukvårdsförvaltningen för godkännande eller avslag. Föreslås att beslutsprocessen delegeras till tjänstemannanivå så att hanteringen av myndighetsbeslutet kan ske på hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Landstinget har erhållit statliga medel för bidrag för glasögon och linser för barn och unga 8-19 år, enligt lag om bidrag för glasögon till vissa barn och unga, som torde täcka kostnaderna. Beslutet innebär ökade administrativa kostnader för landstinget.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet innebär inga konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Beslutet innebär en mer jämställd och jämlik vård då ett bidrag kan lämnas ut för alla barn i behov av glasögon.

Miljökonsekvenser

Beslutet innebär inga konsekvenser för miljön.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef